

521-522 OPUSCULUM VICESIMUM OCTAVUM. APOLOGETICUS MONACHORUM ADVERSUS CANONICOS.

ARGUMENTUM.

Queruntur monachi, quod a coetu totius Ecclesiae per canonicos exclusi fuerint, cum ipsi ab apostolis, imo a prophetis suam traxerint originem. Severe quemdam arguunt, qui ausus est dicere: A monachis Ecclesiae sacramenta nullo pacto esse ministranda. Denique exemplo sanctorum Augustini, Hieronymi, Athanasii et decreto Bonifacii papae IV probant ligandi et solvendi potestatem monachos habere.

Cunctis amantissimis clericis ac canonicis, omnes unanimiter monachi.

Multum, fratres charissimi, si digni estis audire, miramur, quomodo vel ob quam causam conamini nos a consortio et unitate universalis Ecclesiae separare: cum constet a monachis, non a canonicis universalem Ecclesiam fundatam, gubernatam et a diverso errore cribratam. Apostoli nempe fundatores, et rectores Ecclesiarum nostro, non vestro more vivebant, ut Lucas evangelista in Actibus apostolorum refert (**Act. I**): et Philo disertissimus Judaeorum, in libris quos in laudem nostrorum conscripsit, primitivos Christianos monachos, non canonicos vocat; et habitacula eorum monasteria nuncupat ac quamplurima dicit, eos laudabilia egisse, et conscripsisse. Certe nostri, non vestri ordinis Moyses et Elias fuere (**Exod. III; III Reg. XVII**), eremum qui incofuere: nostri auctores greges prophetarum cum quibus

reprobis Saul saepe cantavit (**III Reg. XIX**). Longum est paginas Veteris Testamenti revolvere, veniamus ad Novum, quod supra reliquimus. Apostolos certe, et successores eorum, si irreverberatis oculis paginas novi instrumenti percipitis, monachico non canonico more vivere invenietis, eisque potestatem ligandi atque solvendi (**Matth. XVIII**) concessam a Domino procul dubio reperietis. Quod si ita est, imo quia ita est, cur nos ab hoc privilegio separare conamini? Nescitis, quia quibus dixit Apostolus: Mortui enim estis, scilicet mundo (**Coloss. III**): eisdem dixit in alia Epistola: Nescitis, quia angelos judicabimus, quanto magis saecularia! (**I Cor. VI**.) Ergo si, sicut vos dicitis, mundo mortui sumus, scilicet vitiis, et peccatis, non erubescimus, quia idem Apostolus dicit: «Si autem mortui sumus cum Christo, credimus quia simul resurgemus cum ipso (**II Tim. II; Rom. VI**);» itemque: «Mihi vivere Christus est, et mori lucrum (**Philipp. I**);» et in alio loco: «Vivo autem, non jam ego, vivit vero in me Christus (**Gal. II**).» Sed ne turbarentur, qui se toties mortuos audissent, ait: «Nescitis quia angelos judicabimus, quanto magis saecularia!» (**I Cor. VI**.) Ecce nostra libertas. Quare? quia idem Apostolus dicit: «Ubi spiritus Domini, ibi libertas (**II Cor. III**).» Vae ergo nobis et vobis, si mortui non fuerimus mundo. Si igitur mortui sumus mundo, et vivimus Deo, probabimus vos per omnia esse mentitos; quia dicitis: Nos ob hoc, quod mortui sumus mundo, non posse dispensare ecclesiastica. Sed quid vos extollitis? Recolite principia nostra, et vestra; et ex auctoritate Patrum, cui plus competat, collyriato lumine perjudicet.

[APLOGETICUS MONACHORUM ADVERSUS CANONICOS.]

CAPUT PRIMUM. *Conquestio monachorum de canonicis.*

Contra vos itaque multum conquerimur, quia quidam vestrorum ausus fuit temerario ore dicere: A monachis nullo modo communionem esse recipiendam; insuper etiam suscipientes excommunicavit, et in opprobrium nostrum, imo in condemnationem suam, et illorum recommunicare praecepit. Sed quid contra illum? Scimus, quia pene idiota est, et multorum criminum reus; ideoque juxta Salomonem, vitamus stulto respondere juxta stultitiam suam, ne similes ei efficiamur (**Prov. XXVI**). Sed, ne videamur succubuisse, respondere volumus stulto, ut idem Salomon admonet, juxta stultitiam suam, ne sapiens sibi esse videatur (**Ibid.**): et patenter ostendimus eum in rebaptizatorum sectam miserabiliter corruisse. Sed non mirum, si odium fraternum hoc promeruit; cum Joannes **523** Apostolus intonet, dicens: «Qui odit fratrem suum, in tenebris est, et in tenebris ambulat, et nescit quo eat; quoniam tenebrae obcaecaverunt oculos ejus (**I Joan. II**).» Sed ne longius toxica illius veneni serpant, manifeste ostendimus antecessoribus nostris prae omnibus clericis, haec sacramenta licita fuisse contingere, et dispensare; sicut in vita B. Martini legitur, quod de vino a quodam anachoreta consecrato, a maximis et venerabilibus viris pro benedictione expetebatur: ante cujus fores saepe et episcopi, et comites benedictionis gratia pernoctarunt. Telesphorus denique apostolicus ex anachoretis fuisse comprobatur; Dionysius

etiam, et Adeodatus, ac Stephanus nuper defunctus, ex monachis fuisse leguntur, qui tamen apostolicam sedem gloriosissime gubernarunt. Gregorius ex monasterio raptus, ac violenter infulatus, non solum suas protulit, sed etiam dispositiones aliorum meliorare studuit. Num etiam Martinum Turonensem omittendum putatis, cui astanti sacramento divino globus igneus apparuit? Forsan ex istorum manibus quia monachi fuerant, percipere sacramenta divina quisquam insanus prohibuit? Absit. Facessat ergo insana et proterva doctrina, et sanctorum Patrum sequatur auctoritas, quae etiam ex cujuscunque sacerdotis manibus sacramenta divina, non solum percipere, sed etiam dedignantes suscipere ab ecclesia separat, si tamen sacerdotes rectae fidei fuerint. Sufficiant ista contradicentibus.

CAPUT II. *Quod sacramentorum administratio monachis prae omnibus clericis licita fuerit.*

Sed quia nimis periculosum est obmutescere velle, introducimus et alios testes, Basilium scilicet, Athanasium, et Augustinum, nec non et Hieronymum sacrae legis interpretem, Marinianum quoque Ravennatem episcopum, et Augustinum Anglorum praesulem, quos nulli dubium est monachos fuisse. Nunquidnam Romani praesules, quos praediximus, vel isti, quos nunc retulimus, quia monachi fuerunt, minus laudabiles habiti sunt? Non utique. Forsitan episcopos, presbyteros, diacones non ordinarunt, quis insanus

audeat dicere? An forsitan poenitentiam criminosis non imposuerunt, et absolutionem, ut competebat, benignissime non addidere? Utique facere potuerunt.

Nunc igitur requirite sancta octo concilia, **524** et maxime sextum, et septimum concilium; ibique invenietis monachis licitum fuisse disputare, absque ullo scrupulo in conspectu concilii super omnes qui aderant. Sed jam sufficient.

Veniamus ad consecrationem, quam, dispensante Deo, per episcopos accepimus. Nunquid nos aliter, quam canonici consecramur, quis insipiens audeat dicere? Nemo. Nam utrisque in commune benedictionem a Domino infundi episcopus obnixe deprecatur. Et dum consecrat sigillatim, obnixe deprecatur cunctis sacerdotibus, dicens: Consecrentur, Domine, manus istae, ut quidquid benedixerint, benedicta sint, et quidquid consecraverint, consecrata sint. Ecce communis benedictio. Unde ergo divortium? Longum est ista prosequi.

Videamus nostrorum, vestrorumque vestimentorum figuram. Agite utrumque. Prophetæ et apostoli nostro an vestro vestitu usi sunt? Forsitan dicetis, nostro. Et ubi est illud, quod de Elia legitur: «Vir pilosus, et zona pellicea accinctus renibus (**IV Reg. I**);» et de ipso, et similibus Paulus dicit: «Circuierunt in melotis, et in pellibus caprinis (**Hebr. XI**);» et de Joanne Baptista, Joannes evangelista: «Zona, inquit, pellicina circa lumbos ejus (**Matth. III; Marc. I**);» Petro quoque angelus imperat: «Praecinge te, et calcea te caligas tuas (**Act. XII**);» de Pauli quoque zona Agabus dixit: «Virum cujus haec zona est, Judaei in Hierusalem alligabunt, et tradent in manus gentium (**Act. XXI**).» Horum ergo Patrum indumenta

nullatenus nominatim Scriptura poneret, nisi eis privatim usi fuissent. Quod si vobis dubium videtur, saltem vestrorum partium testimonio aurem accommodate. Legite collationes Patrum, quas Eucherius Lugdunensis episcopus elimato sermone abbreviare studuit; et si nobis credere non vultis, saltem illius litterae credite. Nam nos, eo doctore, hanc paginam exaravimus. Igitur non solum praedictos Patres in vestitu sequimur, sed insuper sublimissimam coelorum curiam, quod vobis durum est audire. Seraphim scilicet, quis dubitet sex alas habere? dicente Scriptura: «Sex alae uni, et sex alae alteri (**Isa. VI**).» Enimvero et nos sex alis velamur, videlicet duabus in capite, et duabus dextera laevaue, et duabus ante, et retro. Si autem haec incredibilia vobis videntur, perquirite quod Bonifacius in nostrorum tuitione composuit; et si adhuc contraire vultis, morum vestrorum ac vestimentorum auctores ex auctoritate Patrum edicite: et quod nobis apponitis, testimoniis probate: et si vita comes fuerit, altiora quam diximus, juvante Deo, dicenda sperate.

Sit nomen Domini benedictum.

525-526 DECRETUM BONIFACII
PAPAE. *Quod monachi presbyterii honore
decorati, potestatem habent ligandi et*

*solvendi. (Ab auctoritate Bonifacii IV, Pont.
Max. 16, qu. 1, ap. Decr. Grat.)*

«Sunt nonnulli nullo dogmate fulti, audacissime quidem, zelo magis amaritudinis quam dilectionis inflammati, asserentes monachos, quia mundo mortui sunt et Deo vivunt, sacerdotalis officii potentia indignos; neque poenitentiam, neque Christianitatem largiri, neque absolvere posse per sacerdotalis officii divinitus sibi injunctam potestatem, sed omnino labuntur. Nam si ex hac causa veteres aemuli vera praedicarent, apostolicae compar sedis beatissimus Gregorius monachico cultu pollens, ad summum nullatenus apicem conscenderet, cui quidem haec ligandi solvendique potestas a Deo summa conceditur: Augustinus quoque ejusdem sanctissimi Gregorii discipulus, Anglorum praedicator egregius: et Pannoniensis Martinus beatissimus, cujus sanctitatis famam longe lateque diffusam totus personat mundus; alii quoque quamplurimi viri sanctissimi, pretiosissimo monachorum habitu fulgentes, nequaquam annulo pontificali subarrharentur. Sed quia monachi fuerunt, praedictis uti prohibentur? Neque enim B. Benedictus monachorum praeceptor almificus, hujus rei aliquo modo fuit interdictor; sed eos saecularium negotiorum edixit expertes fore tantummodo (**S. BENED. Reg., cap. 4**). Quod quidem apostolicis documentis et omnium sanctorum Patrum institutis, non solum monachis, sed etiam canonicis maximopere imperatur. «Nemo enim militans Deo, implicat se negotiis saecularibus (**I Tim. II**).» Nos vero tantorum Patrum instituti exemplis, quibus est periculosissimum refragari, credimus a sacerdotibus monachis ligandi solvendique officium, Deo operante, digne

administrari, si eos digne contigerit hoc ministerio sublimari. Quod incunctanter affirmat quisquis statum monachorum et habitum potestatemque evidenter considerat. Verbi gratia, angelus Graece, Latine nuntius sonat. Sacerdotes igitur, monachi atque canonici, qui quotidie Dei praecepta populo nuntiant, angeli vocantur, ratione non incongrua. Sed unusquisque angelicus ordo, quanto claritatem Dei vicinius contemplatur, tanto majori virtute ejus divinitati adhaerens, sine dubio roboratur: eorum cherubim ordo eximius praedicatur, quorum figuram monachorum cultus competenter habere comprobatur. Nam uti cherubim, ita monachi sex alis velantur. Duabus quidem in capucio, quo caput tegitur; aliis vero duabus, quibus pedes teguntur, verisimilibus demonstratur assertionibus. Illud vero cucullae, quod brachiis ostenditur, alias duas alas esse dicimus, et id tandem, quod dicitur, sex alarum numerum certissime impleri asseritur. Decertantes igitur monasticae professionis presbyteros sacerdotalis potentiae arceri officio omni modo praecipimus, ut ab hujusmodi nefandis ausibus reprimantur in posterum, quia quanto quisque est celsior, tanto est et in his potentior.

Episcopus debet canere missam in ordinatione presbyteri, similiter et abbas in ordinatione monachi; quia remissio peccatorum est. Propter hoc relinquet rex regnum, et summus pontifex pontificatum, episcopus episcopatum, comes comitatum, et multi divites utriusque sexus suas possessiones in saeculo, et venient in monasterium ad serviendum Deo. Absit ut monachus vivens sub regula vel abbate, subjiciatur aliis hominibus. Nefas est dicere: Monachus non habet potestatem ligandi atque solvendi, ut quidam dicunt, quia

mortui sunt. Vere mortui sunt huic saeculo, sicut sancti apostoli fuerunt. Nunquid sancti apostoli non habuerunt potestatem ligandi et solvendi, ex quibus unus dicebat: «Si enim mortui sumus cum Christo, credimus quia simul vivemus cum eo?» (**Rom. VI.**) Quis melius potest dicere, solvere vel ligare peccantem, quam qui solutus est a Deo a peccatis. Quis melius valet animas dare Deo, quam ille qui proximus est ei? Qui dentes huiusmodi stridunt circa monachos, infelices sunt, et verba eorum vana. Sed audite cur talia dicunt. Lex enim dicit: Si quis clericus in adulterio vel in aliquo crimine fuerit deprehensus, aut ipse confessus, aut ab aliis revictus, juxta concilia trecentorum decem et octo Patrum, ad honorem non potest redire, nisi per dignam poenitentiam. Ex qua re multa ira et invidia inflammati circa monachos, vel circa catholicos viros die noctuque optant insidias invenire, qualiter possint eos injuste illaqueare. Qui enim sua peccata nullatenus valent purgare, quomodo possunt aliena dimittere? Nunquid potest caecus caecum ducere? Itaque qui res vel honores Ecclesiae subtrahere voluerit, anathema sit. Quid ultra dicam? Convertimini et videte quia nil melius est quam relinquere saeculum et sequi Deum, qui dicit: «Venite ad me, omni et ego vos requiescere faciam (**Matth. XI.**)»

Sit nomen Domini benedictum

